

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Підпис

30 08 2024р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Андрагогіка
Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Красильникова Ганна Володимирівна
Профайл викладача	http://surl.li/gcyuw
E-mail викладача	krasylnykovah@khnmu.edu.ua
Контактний телефон	за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnmu.edu.ua/enrol/index.php?id=7386
Консультації	Очні: за розкладом Он-лайн: за домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
		кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
В	Д	4,0	120	54	18		36		66			+	
В	З	4,0	120	12	4		8		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Андрагогіка відносно молода галузь наукового знання, вона знаходиться у процесі становлення. Основна функція андрагогіки у відповідності до сенсу, закладеною у її назві, – вести дорослу людину. А для цього необхідно знати природу і особливості того, кого ведеш. Відтак, існує міцна взаємодія андрагогіки з іншими галузями наукового знання і практики, що входять в систему наук, які з кінця 60-х років ХХ ст. визначені як людинознавчі. Особливого значення андрагогіка набуває у зв'язку з появою нової парадигми освіти – навчання впродовж життя, яка проголошена у програмних документах ЮНЕСКО.

Дисципліна викладається для студентів денної та заочної форм навчання.

При викладанні дисципліни використовуються методи активізації навчання (візуалізації, кейсів, дискусій, мозкового штурму тощо), оглядові лекції, комп'ютерне тестування тощо.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Набуття професійних знань, умінь, навичок, досвіду, що відповідають сутності і змісту діяльності навчання дорослих, вивчення наукової специфіки андрагогіки.

Завдання вивчення дисципліни:

- поглиблення знань з теоретичних проблем педагогіки професійної освіти;
- ознайомлення з системами освіти дорослих;
- опанування теорії та методики навчання дорослих в контексті освіти впродовж життя;
- оволодіння методами, формами і засобами організації освітнього процесу, самостійної роботи дорослих учнів;
- уміння формувати змістовно-цільове, технологічне, кадрове забезпечення системи освіти дорослих;
- застосування методів активізації творчого мислення дорослих учнів.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **вміло використовувати** знання фундаментальних основ, сучасних досягнень, проблем та тенденцій розвитку андрагогіки, її взаємозв'язків з іншими науками; **розробляти та науково обґрунтовувати** навчально-методичну роботу з дорослими; **застосовувати** різноманітні засоби та методи педагогічної взаємодії; **здійснювати вибір** оптимальної стратегії викладання і цілей навчання, **створювати** творчу атмосферу освітнього процесу, а також **здійснювати вибір** форм, методів та засобів навчання, освітніх технологій при **проектуванні** освітнього процесу, **організації** навчально-методичної роботи в системі світи дорослих та **реалізації** педагогічних проектів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год	література
1	2	3	4		6
1	Андрагогіка як навчальна дисципліна	Діагностування та розроблення програми розвитку професійно-важливих якостей	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 1.	3	3; 4
2			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 1. Видача ІДЗ	3	3; 4
3	Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки	Ознайомлення з нормативно-правовою документацією в системі освіти дорослих	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 2. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1	4	1; 4
4			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 2. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1.	4	1; 4
5	Навчання дорослих в системі неперервної освіти	Визначення освітніх потреб дорослого населення в онтогенезі	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 3. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1	4	3; 4

6			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 3. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1.	4	3; 4
7	Міжнародний досвід розвитку освіти дорослих для України	Вивчення освітніх інтересів та потреб дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 4. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1	4	1; 4
8			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 4. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 1.	4	1; 4
9	Навчання безробітних: основні дидактичні принципи та педагогічні технології	Розробка проекту програми навчання дорослих в межах територіальної одиниці області (на прикладі соціальної групи населення)	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 5. Робота над ІДЗ.	3	1; 4
10			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 5. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2.	4	1; 4
11	Форми і методи навчання дорослих	Визначення теми, мети і завдань проведення освітнього тренінгу для дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 6. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2	3	5
12			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 6. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2.	4	5
13	Міграційна педагогіка і психологія	Відбір змісту та вибір методів і технологій навчання для проведення освітнього тренінгу	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 7. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2	3	1; 4
14			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 7. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2.	4	1; 4
15	Соціально-психологічні аспекти технологій освіти дорослих	Розробка плану проведення освітнього тренінгу для дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 8. Робота над ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2	3	1; 4
16			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 8. Підготовка до презентації ІДЗ. Підготовка до тестового контролю 2.	4	1; 4
17	Професійно-педагогічна культура андрагога		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 8. Підготовка до тестового контролю 2.	4	1; 4
18			Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю 2.	4	1; 4

Орієнтовна тематика ІДЗ для самостійної роботи студентів

Скласти програму неформального навчання для однієї із соціально незахищених груп дорослого населення (на вибір):

- безробітних, що отримали вищу освіту;
- безробітних, що втратили роботу;
- людей з обмеженими можливостями;
- військовослужбовців, звільнених у запас;
- осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі;
- одиноких жінок, які виховують дітей в неповних сім'ях;
- мігрантів;
- людей похилого віку;
- інше.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність під час заняття. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>). Кожен студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності при вивченні дисципліни зазначених в Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/002.pdf>).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися для роботи в інформаційній системі «Модульне середовище для навчання», доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти встановлюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Структурування дисципліни «Андрагогіка» за видами робіт і оцінювання результатів навчання наведено у табл.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної форми* навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль (залік)
Аудиторна робота	Контрольні заходи		
Практичні роботи	Тестовий контроль	ІЗ	За рейтингом
№ 1-8	№1-2		
ВК*: 0,5	0,3	0,2	–

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – індивідуальне завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль
Практичні роботи №:		Контрольна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль (залік)
1	2	Якість виконання	Захист	Тестовий контроль	За рейтингом
ВК*:	0,2	0,3	0,1	0,4	–

Оцінювання практичної роботи складається з правильності і повноти її виконання, якості оформлення звіту за 4-х бальною вітчизняною шкалою.

Оцінювання тестових завдань

Тест для кожного студента складається з тридцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 30.

Тестові завдання для кожного студента випадково генеруються із загального банку питань у середовищі для навчання Moodle. Оцінювання відповідей студента здійснюється в автоматичному режимі. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Сума балів пропорційна кількості правильних відповідей. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1-16	17-19	20-26	27-30
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

При оцінюванні знань студентів викладач керується **такими критеріями**.

Оцінку «відмінно» отримує студент за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження і конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.

Оцінку «добре» отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вмє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Місце андрагогіки в системі людинознавства.
2. Предмет та об'єкт вивчення андрагогіки.
3. Основні поняття андрагогіки.
4. Форми освіти дорослих.
5. Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки в Україні.
6. Історія розвитку освіти дорослих в Україні.
7. Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні на початку XXI ст.
8. Пріоритетні завдання освіти дорослих в Україні.
9. Навчання дорослих в системі неперервної освіти.
10. Функції неперервної освіти в життєдіяльності людини.
11. Доросла людина як суб'єкт навчання.
12. Поняття неформальної та інформальної освіти.
13. Розвиток освіти дорослих в Україні в контексті реалізації міжнародних програм.
14. Спільна діяльність України та європейських країн у сфері освіти дорослих.
15. Специфіка безробітних як суб'єктів навчання.
16. Дидактичні принципи, форми, методи навчання безробітних.
17. Педагогічні технології набуття професійної компетентності на виробництві.
18. Форми і методи навчання дорослих.
19. Тренінг як активний груповий метод і форма навчання.
20. Міграційна педагогіка і психологія.
21. Соціально-психологічні засади навчання дорослих.
22. Професійно-педагогічна культура андрагога.
23. Особливості організації андрагогічної діяльності.
24. Андрагогічний аспект самоосвіти.

Рекомендована література

Основна

1. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія] / авт. кол.: Лук'янова Сігаєва Л. Є., Аніщенко О. В. та ін. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 420 с.
2. Концепція освіти дорослих в Україні / Укл.: Лук'янова Л.Б. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – 24 с.
3. Педагогіка вищої школи (Андрагогіка) [Текст] : Підручник / В.П. Головенкін. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 406 с.
4. Професійне навчання дорослого населення: теоретико-методологічні засади : [монографія] / авт. кол. : Ничкало Н. Г., Радкевич В. О., Щербак О. І., Дорошенко Н. І., Василенко О. В., Скульська В. Є. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 268 с.

Додаткова

1. Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 182 с.
2. Лук'янова Л. Б. Андрагогіка: ретроспективний аналіз походження терміну та особливості сучасного змістового наповнення / Л. Б. Лук'янова // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. - 2014. - Вип. 2. - С. 107-116.
3. Лук'янова, Л. Б. Зарубіжний досвід організації навчання людей третього віку / Л. Б. Лук'янова // Освіта як фактор соціалізації соціального захисту в сучасному суспільстві : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29-30 берез. 2010 р. / ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2010. - С. 152-156.
4. Лук'янова Л.Б. Концептуальні положення освіти дорослих : [Електронний ресурс] / Л.Б. Лук'янова. - Режим доступу: 5.03.2013 <http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Pedagogica/43099/doc/htm>.
5. Лук'янова, Л. Б. Аксіологічний аспект освіти дорослих / Лариса Лук'янова // Аксіологічна концептосфера педагогічної освіти : тези доп. філос.-методол. семінару, 17 трав. 2010 р. / [автор ідеї і упоряд. Т. П. Усатенко] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ виховних систем в пед. освіті. – К. : LAT &K, 2010. - С. 34-36.
6. Дубасенюк О.А. Передумови розвитку андрагогіки як чинника особистісного та професійного зростання дорослого // Андрагогічний вісник. – 2013. – Вип. 4. – С. 26-33.
7. Аніщенко О. Реалії і перспективи розвитку освіти людей третього віку в Україні / Олена Аніщенко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: збірник наук. праць. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2013. – Вип. 6. – С. 29-34.
8. Сігаєва Л.Є. Розвиток освіти дорослих в Україні (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст. : монографія / Лариса Євгенівна Сігаєва. – К. : ТОВ ВД «ЕКМО». – 2010. – 420 с.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
2. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.